

Επιστροφή από την εξορία, (Του Ασώτου) (Schmemmann Alexander)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Την τρίτη Κυριακή της προετοιμασίας μας για τη Μεγάλη Σαρακοστή διαβάζουμε την παραβολή του Ασώτου Υιού (Λουκ. 15, 11-32). Η παραβολή τούτη μαζί με τους ύμνους της ημέρας αυτής μας παρουσιάζουν τη μετάνοια σαν επιστροφή του ανθρώπου από την εξορία.

Ο άσωτος γιος, λέει το Ευαγγέλιο, πήγε σε μία μακρινή χώρα και κει σπατάλησε ότι είχε και δεν είχε. Μία μακρινή χώρα! Είναι ο μοναδικός ορισμός της ανθρώπινης κατάστασης που θα πρέπει να αποδεχτούμε και να τον οικειοποιηθούμε καθώς αρχίζουμε την προσέγγισή μας στο Θεό. Ένας άνθρωπος που ποτέ δεν είχε αυτή την εμπειρία, έστω και για λίγο, που ποτέ δεν αισθάνθηκε ότι είναι εξόριστος από το Θεό και από την αληθινή ζωή, αυτός ποτέ δε θα καταλάβει τι ακριβώς είναι ο Χριστιανισμός. Και αυτός που νιώθει «σαν στο σπίτι

του» σ' αυτόν τον κόσμο και στη ζωή του κόσμου τούτου, που έμεινε άτρωτος από τη νοσταλγία για μία άλλη πραγματικότητα, αυτός δε θα καταλάβει τι είναι μετάνοια.

Η μετάνοια συχνά ταυτίζεται με μία «ψυχρή και αντικειμενική» απαρίθμηση αμαρτιών και παραβάσεων, όπως μία πράξη «ομολογίας ενοχής» ύστερα από μία νόμιμη μήνυση. Η εξομολόγηση και η άφεση αμαρτιών θεωρούνται σαν να ήταν δικαστικής φύσεως. Αλλά παραβλέπεται κάτι πολύ ουσιαστικό χωρίς το οποίο ούτε η εξομολόγηση ούτε η άφεση έχει κάποιο πραγματικό νόημα η κάποια δύναμη. Αυτό το «κάτι» είναι ακριβώς το αίσθημα της αποξένωσης από το Θεό, από τη μακαριότητα της κοινωνίας μαζί Του, από την αληθινή ζωή όπως τη δημιούργησε και μας την έδωσε Εκείνος. Αλήθεια, είναι πολύ εύκολο να εξομολογηθώ ότι δεν νήστεψα τις καθορισμένες για νηστεία μέρες, η ότι παράλειψα την προσευχή μου η ότι θύμωσα. Αλλά είναι εντελώς διαφορετικό πράγμα να παραδεχτώ ξαφνικά ότι έχω αμαυρώσει και έχω χάσει την πνευματική μου ομορφιά, ότι είμαι πολύ μακριά από το πραγματικό μου σπίτι, την αληθινή ζωή και ότι κάτι πολύτιμο και αγνό και όμορφο έχει ανέλπιστα καταστραφεί στη δομή της ύπαρξής μου. Παρ' όλα αυτά όμως, αυτό και μόνο αυτό, είναι μετάνοια και, επί πλέον, είναι μία βαθιά επιθυμία επιστροφής, επιθυμία να γυρίσω πίσω, να αποκτήσω ξανά τα χαμένο σπίτι.

Έλαβα από το Θεό θαυμαστά πλούτη: πρώτα απ' όλα τη ζωή και τη δυνατότητα να τη χαίρομαι, να την ομορφάινω με νόημα, αγάπη και γνώση: ύστερα — με το Βάπτισμα — έλαβα τη νέα ζωή από τον ίδιο το Χριστό, τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, την ειρήνη και τη χαρά της ουράνιας Βασιλείας. Έλαβα τη γνώση του Θεού και μέσα απ' αυτή, τη δυνατότητα να γνωρίσω καθετί και τη δύναμη να είμαι «τέκνον Θεού». Και όλα αυτά τα έχασα, τα χάνω καθημερινά, όχι μόνο με τις «συγκεκριμένες αμαρτίες» και τις «παραβάσεις» αλλά με την αμαρτία όλων των αμαρτιών: την απομάκρυνση της αγάπης μου από το Θεό, προτιμώντας την «μακρινή χώρα» από το όμορφο σπίτι του Πατέρα.

Η Εκκλησία όμως είναι εδώ παρούσα για να μου θυμίζει τι έχω εγκαταλείψει, τι έχω χάσει. Και καθώς μου τα υπενθυμίζει με το Κοντάκιο της ημέρας αυτής, αναλογίζομαι ότι: Της πατρώας, δόξης σου, αποσκιρτήσας αφρόνως, εν κακοίς εσκόρπισα, ον μοι παρέδωκας πλούτον· όθεν σοι την του Ασώτου, φωνήν κραυγάζω· Ήμαρτον ενώπιόν σου Πάτερ οικτίρμον, δέξαι με μετανοούντα, και ποιήσόν με, ως ένα των μισθίων σου.

Και, καθώς αναλογίζομαι, βρίσκω μέσα μου την επιθυμία της επιστροφής και τη δύναμη να την πραγματοποιήσω: «αναστάς πορεύσομαι προς τον πατέρα μου και ερώ αυτώ, πάτερ, ήμαρτον εις τον ουρανόν και ενώπιόν σου, ουκέτι ειμί άξιος κληθήναι υιός σου, ποιήσόν με ως ένα των μισθίων σου».

Θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε ειδικά μία λειτουργική λεπτομέρεια της Κυριακής του Ασώτου. Στον Όρθρο, μετά τον γιορταστικό και χαρούμενο ψαλμό του Πολυελαίου, ψέλνουμε τον λυπηρό και νοσταλγικό 136ο ψαλμό:

Επί των ποταμών Βαβυλώνος εκεί εκαθήσαμεν και εκλαύσαμεν εν τω μνησθήναι ημάς της Σιών... πως άσομαι την ωδήν Κυρίου επί γης αλλότριας; εάν επιλάθωμαί σου Ιερουσαλήμ, επιλησθείη η δεξιά μου· κολληθείη η γλώσσά μου τω λαρύγγί μου, εάν μη σου μνησθώ, εάν μη προανατάξωμαι την Ιερουσαλήμ ως εν αρχή της ευφροσύνης μου.

Είναι ο ψαλμός της εξορίας. Τον έψαλλαν οι Εβραίοι κατά τη βαβυλώνια αιχμαλωσία τους καθώς σκέφτονταν την ιερή πόλη τους, την Ιερουσαλήμ. Από τότε ο ψαλμός αυτός έγινε ο ψαλμός του ανθρώπου που συνειδητοποιεί την αποξένωσή του από το Θεό και συναισθανόμενος αυτή την εξορία γίνεται πάλι άνθρωπος. Γίνεται εκείνος που ποτέ πια δε θα νιώσει βαθιά ικανοποίηση με τίποτε στον «πεπτωκότα» αυτόν κόσμο, γιατί από τη φύση και από την κλήση του είναι ένας αναζητητής του Τέλειου. Ο ψαλμός αυτός θα ψαλεί δύο ακόμα φορές: τις δύο τελευταίες Κυριακές πριν από τη Μεγάλη Σαρακοστή· και την παρουσιάζει σαν ένα μακρινό ταξίδι, σαν μετάνοια, σαν επιστροφή.

Πηγή: agiazoni.gr